

В. М. Качмар

Львівський таємний український університет

Львівський таємний український університет – символічна назва офіційно не зареєстрованого польською владою вищого навчального закладу. Діяв на громад. засадах від вересня 1921 до кін. 1925. Засн. у липні 1921 на з'їзді укр. студентства з ініціативи НТШ, Товариства укр. наук. викладів ім. П. Могили, Ставропігій. інституту на базі діючих від вересня 1919 укр. університет. курсів. Їхня поява зумовлена актив. полонізацією Львів. університету й політех. інституту, зокрема 14 серпня 1919 ректор Львів. університету видав наказ, згідно з яким записатися на навч. міг лише той, хто визнав себе польс. громадянином і пройшов військ. службу (водночас закрито усі укр. каф. і звільнено проф.-українців). Кер-во справами Л. т. у. у. здійснював сенат, матеріал. допомогу надавали укр. екон. установи й емігранти. Заняття проводили у приміщеннях НТШ, товариства «Просвіта», Нац. музею у Львові, підвалах собору св. Юра, закладах «Рідної школи», на квартирах викл. і студентів. Первісно організов. філос., юрид. і мед. відділи, згодом розпочав роботу тех. (заг. кількість каф. – 58). На філос. і юрид. ф-тах навч. розрах. на 4 р., на мед. – на 2 р., після чого студенти-медики продовжували студії у Відні та Празі. 1922 тех. відділ перетворено в Укр. високу політех. школу. На той час в Університеті було 1028 студентів і 230 вільних слухачів. Діяли Укр. студент. союз, Академ. громада, Крайова студент. рада, Мед. громада, Гурток правників та ін. Гурток істориків видавав ж. «Історичний вісник». Серед викл. – І. Крип'якевич, М. Кордуба, І. Куровець, К. Студинський, М. Возняк, Ф. Колесса, С. Шухевич, С. Балей. Ректори – В. Щурат, М. Панчишин, М. Чайковський, Є. Давидяк. 1922 сенат Л. т. у. у. звернувся до Ліги Націй із проханням про захист від переслідувань студентів і професури з боку польс. влади, яка обіцяла відкрити на тер. Галичини укр. університет, однак натомість посилила репресії. Через переслідування, нестачу коштів, заборону службовцям держ. установ викладати у нелегал. університеті, безуспішність спроб його зареєструвати, дискримінацію у працевлаштуванні випускників (дипломи не визнавали у Польщі, хоча визнавали у Німеччині та Чехо-Словаччині) Л. т. у. у. припинив існування після першого випуску. З тих само причин закрито й Укр. високу політех. школу.

Рекомендована література

1. Кислий В. М. Українські високі школи у Львові і студентський рух у Західній Україні у I половині 20-х років XX століття. Л., 1991;
2. Хобзей П. Таємний університет у Львові // Наука і культура. Вип. 25. К., 1991;
3. Мудрий В. Змагання за українські університети в Галичині. Л.; Нью-Йорк, 1999;
4. Мудрий М. В обіймах політики: Український таємний університет у Львові, 1921–1925 роки (до 90-річчя від дня створення) // Вісн. НТШ. 2011. № 46.

Бібліографічний опис:

Львівський таємний український університет / В. М. Качмар // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2017. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-59678>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).